

Remissvar - Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila förvaret (SOU 2025:6)

Ert diarienummer: Fö2025/00151

Region Sörmland har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet – Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6). Den grundläggande principen för personalförsörjningen av det civila försvaret bör som hittills vara att totalförsvarsviktig civil verksamhet så långt det är möjligt bör bemannas med befintliga arbetstagare och uppdragstagare vid höjd beredskap med stöd av den allmänna tjänsteplikten. Användning av plikt i form av civilplikt eller anvisning med allmän tjänsteplikt vid höjd beredskap bör huvudsakligen övervägas först om behoven av personalförstärkning inte kan tillgodoses på annat sätt.

Region Sörmland tillstyrker förslaget om att civilplikten aktiveras.

Region Sörmland tillstyrker förslaget att regeringen ger ansvariga myndigheter i uppdrag att utreda och föreslå hur ett system med civilplikt bör utformas och införas inom olika verksamhetsområden. Region Sörmland ser positivt på att Socialstyrelsen får i uppdrag att titta nämnare på civilplikt kopplat till hälso- och sjukvården och tandvård. Vid höjd beredskap uppstår ett ökat personalbehov i sektorn, som behöver mötas genom flera olika åtgärder. För vissa yrken inom hälso- och sjukvården, som läkare, sjuksköterska med flera, är dock civilplikt med grundutbildning efter mönstring inte ett möjligt alternativ. Det beror på de krav som ställs på högskoleexamen och legitimation i kombination med att den nödvändiga utbildningen är alltför lång för att rymmas inom civilpliktens grundutbildning. Region Sörmland håller med om att det talar för att även krigsplacering med civilplikt efter annan utredning kan vara lämpligt på hälso- och sjukvårdsområdet, för att redan i fredstid säkra tillgången till individer som har rätt kompetens.

Begreppet totalförsvarsviktig verksamhet behöver förtydligas till att gälla medarbetare som har en viktig roll i att ett sjukhus ska kunna fungera och underhållas under höjd beredskap och krig det kan gälla IT-personal, lokalvård, mat, fastighet, transport för att nämna några. En nyckelfunktion inom dessa områden är lika viktig som en medarbetare inom hälso- och sjukvården med ett legitimationsyrke.

Region Sörmland ser positivt på att ordet krigsplacering bör i det civila försvaret bara användas för beslut om krigsplacering enligt totalförsvarspliktslagen och för registrering av detta beslut. Missvisande uttryck som "krigsplacerad med anställningsavtalet som grund" eller liknande bör i det civila försvaret ersättas med "placerad i krigsorganisationen". Region Sörmland tillstyrker att ordet beredskapsregistrering bör användas för registrering som Pliktverket gör av totalförsvarspliktiga som placerats i en krigsorganisation i det civila försvaret till följd av avtal om tjänstgöring vid höjd beredskap som de har ingått.

Region Sörmland tillstyrker att i Totalförsvarspliktslagen tillförs en bestämmelse om att bemanningsansvariga är skyldiga att till Pliktverket anmäla alla avtal om tjänstgöring inom totalförsvaret vid höjd beredskap, så att dessa totalförsvarspliktiga kan beredskapsregistreras. Om ett sådant avtal har upphört, ska detta också anmälas till Pliktverket.

Region Sörmland tillstyrker förslaget om att Förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) kompletteras enligt följande: Kommuner och regioner får låta beredskapsregistrera totalförsvarspliktiga som placerats i krigsorganisationen, men inte tillhör den ordinarie personalen. Personal som ska tjänstgöra i krigsorganisationen ska ges skriftligt besked om sin placering i krigsorganisationen. Beskedet ska innehålla uppgift om inställelseplats.

Region Sörmland tillstyrker att Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) förtydligas så att det framgår att kommuner och regioner, även när det inte är höjd beredskap, ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om de beredskapsförberedelser som vidtagits och om de övriga förhållanden som är av betydelse för personalförsörjningen av det civila försvaret i regionen.

Region Sörmland tillstyrker förslaget om att en funktion införs för att samordna personalförsörjningen. Region Sörmland anser att utredningen inte problematiserar tillräckligt mycket kring registrering till arbetsförmedlingen gällande planering av beslut om vilka som ska kvarstå i sin anställning. Det arbete kommer att innebära register och administrering, ett skäl som används som argumentation för att regioner och kommuner inte

ska beredskapsregistrera på bredden till Plikt- och provningsverket.
Arbetsbelastningen på en region kommer att vara på samma nivå som idag.

Region Sörmland bedömer att förslagen innebär ökade kostnader för regionerna, och vill framhålla att i det fall förslagen genomförs så ska kostnadsökningen kompenseras av staten i enlighet med finansieringsprincipen.

Region Sörmland anser att utredning ger en bra bild över det verktyg som arbetsgivare har i frågan om att omdisponera medarbetare, för en regions del.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör